

Pròleg

Ala present edició de les "Estadístiques Energètiques de les Illes Balears" es recullen, com en anys anteriors, les dades referents a producció, importació i consum dels diversos productes energètics a la nostra Comunitat Autònoma, així com diversos comentaris relacionats amb les causes de les variacions experimentades, i la relació d'aquestes dades amb certs aspectes socioeconòmics a les illes.

L'any 1988 marca un nou màxim en el consum energètic a les Balears, assolint-se la xifra de 2.167.106 Tones Equivalents de Carbó (Tec), el que suposa un augment del 4'5% amb relació a l'any anterior i la continuació de l'augment del consum sostingut des de l'any 1986, encara que amb una certa moderació en el creixement, dones l'increment a 1.987 fou del 12'6%.

Els fets més significatius amb relació a la situació a l'any anterior fan referència, per una part, a l'entrada en funcionament el 1988 d'una planta d'aire propanat, propietat de GESA, cosa que ha suposat una modificació pel que fa a producció i consum de gas manufacturat i, d'altra, a la connexió a la xarxa elèctrica de la planta d'incineració de residus sòlids urbans amb recuperació d'energia de Son Reus, propietat d'EMAYA, el que ha suposat l'entrada d'un nou component pel que fa a recursos energètics utilitzats.

Ambdós fets tenen una especial significació per diferents motius. Així la introducció de l'aire propanat ha permès donar un millor i més ample servei a la tradicional xarxa de Gas-Ciutat i ha suposat, a més, la possibilitat de poder abastir d'aquest combustible la zona de S'Arenal- Platja de Palma. D'altra banda, la connexió a la xarxa elèctrica de la planta incineradora de Residus Sòlids Urbans de Son Reus suposa, a més de comptar amb un nou recurs energètic propi, una important passa en l'adient tractament d'aquests residus.

Desig que la informació recollida en aquesta publicació sigui d'interès per a tots aquells que es relacionen amb el sector energètic i la realitat de les Illes Balears i agraesc la seva col·laboració a les entitats que han possibilitat la millora i consolidació amb el temps d'aquesta publicació.

El Conseller de Comerç i Indústria

Prologo

En la presente edición de las "Estadísticas Energéticas de las Islas Baleares" se recogen, como en años anteriores, los datos referentes a producción, importación y consumo de los distintos productos energéticos en nuestra Comunidad Autónoma, así como diversos comentarios relacionados con las causas de las variaciones experimentadas, y la relación de estos datos con ciertos aspectos socioeconómicos de las islas.

El año 1.988 marca un nuevo máximo en el consumo energético de las Balears, alcanzándose la cifra de 2.167.106 Toneladas Equivalentes de Carbón (Tec), lo que supone un aumento del 4'5% en relación al año anterior y la continuación del aumento del consumo que se tiene desde el año 1.986, si bien con una cierta moderación en el crecimiento, pues el incremento en 1.987 fue del 12'6%.

Los hechos mas significativos en relación a la situación del año anterior se refieren, por una parte, a la entrada en funcionamiento en 1.988 de una planta de aire propanado, propiedad de GESA, lo cual ha supuesto una modificación en lo concerniente a producción y consumo de gas manufacturado y, por otra, a la conexión a la red eléctrica de la planta de incineración de residuos sólidos urbanos con recuperación de energía de Son Reus, propiedad de EMAYA, lo que ha supuesto la entrada de un nuevo componente en cuanto a recursos energéticos utilizados,

Los dos hechos mencionados tienen una especial significación por distintos motivos. Así la introducción del aire propanado ha permitido dar un mejor y mas amplio servicio a la tradicional red de gas ciudad y ha supuesto, además, la posibilidad de dar servicio de este combustible a la zona del Arenal-Playa de Palma lo que, a la vez, significa la extensión de la red de gas canalizado fuera del Término Municipal de Palma. Por su parte la conexión a la red eléctrica de la planta incineradora de Residuos Sólidos Urbanos de Son Reus supone, además de contar con un nuevo recurso energético propio, un importante paso en el adecuado tratamiento de estos residuos,

Deseo que la información recogida en esta publicación sea de interés para todos los que se relacionan con el sector energético y la realidad de las Islas Baleares y agradezco su colaboración a las entidades que han possibilitado la mejora y consolidación en el tiempo de esta publicación.

El Conseller de Comercio e Industria

índex / índice

El Consum energètic a Balears a 1988 / El <i>consumo energético en Baleares en 1988</i>	5
---	---

TAULES / TABLAS

Taula 1. Evolució del consum energètic a les Illes Balears	18
Taula 2. Balanç energètic de les Illes Balears, any 1988	19
Taula 3. Producció, entrades i consum de carbons	20
Taula 4. G.L.P. distribuït a les Illes Balears	21
Taula 5. G.L.P. distribuït 1987/1988	22
Taula 6. Vendes de productes petrolífers a les Illes Balears	23
Taula 7. Vendes de CAMPSA 1987/1988	24
Taula 8. Sectorització del consum de productes petrolífers.....	25
Taula 9. Gas manufacturat, producció mensual	26
Taula 10. Gas manufacturat, producció i consum anual	27
Taula 11. Gas manufacturat, subministres anuals.....	27
Taula 12. Consums i produccions de les centrals elèctriques 1987	28
Taula 13. Consums i produccions de les centrals elèctriques 1988	29
Taula 14. Energia entregada en barres (MWH) a les Illes Balears	30
Taula 15. Producció i distribució d'energia elèctrica	31
Taula 16. Energia elèctrica facturada a Balears a 1988 per municipis	32
Taula 17. Energia Solar	34
Taula 18. Productes forestals	35
Taula 19. Productes forestals per illes 1988	36

Explicació de les dades presentades / <i>Explicación de los datos presentados</i>	38
---	----

EL CONSUM ENERGETIC A BALEARS A 1.988

L'any 1.988 el consum energètic brut ha tomat a experimentar un increment, tal com ho ha vengut fent des de 1.986, encara que aquest any hagi estat inferior al registrat l'any anterior, un 4,5% davant el 12,6% de 1.987. Sigui com sigui el consum energètic de 1.988 marca un nou màxim, superant-se l'anterior de 1.987, assolint el consum brut d'energia a les Illes Balears la xifra de 2.167.106 Tones Equivalents de Carbó (Tec).

A la figura 1 es mostra l'evolució del consum brut d'energia els darrers deu anys desglossat en les diverses fonts que el componen, mentre que a la taula següent es presenta la variació percentual anual d'aquest consum per als darrers cinc anys.

EL CONSUMO ENERGETICO EN BALEARES EN 1.988

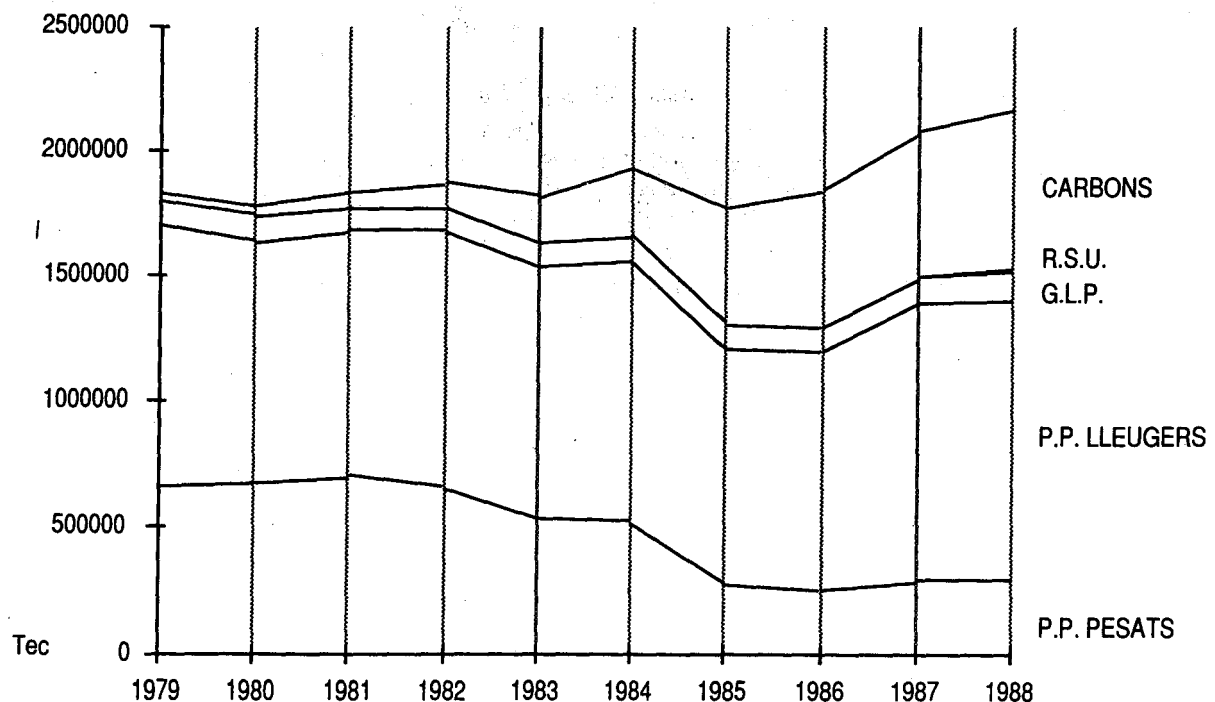
Durante el año 1.988 el consumo energético bruto ha vuelto a experimentar un incremento, tal como lo ha venido haciendo desde 1.986, si bien este año ha sido inferior al registrado el año anterior, 4,5% frente al 12,6% de 1.987. De cualquier forma el consumo energético de 1.988 marca un nuevo máximo, superándose el anterior de 1987, alcanzando el consumo bruto de energía en las Islas Baleares la cifra de 2.167.106 Toneladas Equivalentes de Carbón (Tec).

En la figura 1 se muestra la evolución del consumo bruto de energía en los últimos diez años desglosado en las distintas fuentes que lo componen, mientras que en la tabla siguiente se presenta la variación porcentual anual de este consumo para los últimos cinco años.

VARIACIO DEL CONSUM BRUT EN RELACIO A L'ANY ANTERIOR

1984	1985	1986	1987	1988
6,47	-8,53	4,17	12,65	4,49

EVOLUCIO DEL CONSUM ENERGETIC BRUT
ANY 1988

El quadre següent mostra la participació de les diverses fonts energètiques en el consum brut de 1.988, així com la seva variació percentual en relació a l'any anterior, on es pot veure com tots els components del consum brut han experimentat un augment en la seva aportació, resultant destacables els corresponents a carbons i G.L.P., ambdós entorn al 9%, degut, en el primer cas, al major consum d'aquests combustibles a la central tèrmica d'Alcúdia (+7,7%) i a la fàbrica de ciment de Lloseta (+29,4%), i en el segon a l'entrada en funcionament d'una planta d'aire propanat per a la distribució de gas canalitzat.

El cuadro siguiente muestra la participación de las distintas fuentes energéticas en el consumo bruto de 1988, así como su variación porcentual respecto al año anterior, donde puede verse como todos los componentes del consumo bruto han experimentado un aumento en su aportación, siendo de destacar los correspondientes a carbones y G.L.P. en torno ambos al 9%, debido, en el primer caso, al mayor consumo de estos combustibles en la central térmica de Alcudia (+7,7%) y en la fábrica de cemento de Lloseta (+29,4%) y en el segundo, a la entrada en funcionamiento de una planta de aire propanado para la distribución de gas canalizado.

CONSUM BRUT D'ENERGIA (Tec)

	Carbons	RSU	GLP	Ppl	Ppp	Total
1.988	639711	10194	112932	1109421	294839	2167106
Particip.(%)	29,5	0,5	5,2	51,2	13,6	100,0
Δ(%) 1988/7	8,4	-	8,6	1,5	1,2	4,5

És destacable l'inclusió, per primera vegada en aquestes dades, de l'aportació dels Residus Sòlids Urbans (RSU) al consum energètic brut de Balears, com a conseqüència de la connexió a la xarxa elèctrica de la planta d'incineració de RSU amb recuperació d'energia propietat d'EMAYA. Aportació més important per la seva significació que pel valor absolut de l'energia generada, ja que suposa una passa important tant per a l'aprofitament de recursos energètics propis com per una millor gestió dels R.S.U.

Es de destacar la inclusió por primera vez en estos datos de la aportación de los Residuos Sólidos Urbanos (RSU) al consumo energético bruto de Baleares, como consecuencia de la conexión a la red eléctrica de la planta de incineración de RSU con recuperación de energía propiedad de EMAYA. Aportación más importante por su significado que por el valor absoluto de energía generada, ya que supone un paso importante tanto en el campo del aprovechamiento de recursos energéticos propios como en el de la adecuada gestión de los RSU.

A la publicació de les estadístiques corresponents a l'any 1.987, s'assenyalava, quantificant-ho en menys del 2%, la mínima aportació dels recursos energètics propis al balanç energètic. A 1.988, i degut al tancament de tres de les quatre explotacions mineres 'de lignit' existents a Mallorca, aquesta aportació s'ha vist reduïda a tant sols l'1,1% pel que fa a la producció; tot i així comptant amb la nova aportació dels R:S:U.

En la publicació de estas estadísticas correspondientes al año 1.987, señalábamos, cuantificándolo en menos del 2%, la mínima aportación de los recursos energéticos propios al balance energético. En 1.988 y debido al cierre de tres de las cuatro explotaciones mineras de lignito existentes en Mallorca, esta aportación se ha visto reducida a tan solo el 1,1% en lo que se refiere a producción, y ello contando con la nueva aportación de los RSU.

Aquesta darrera aportació, perfectament quantificada, és inferior a la que s'ha estimat de les energies renovables, que el 1.988 s'ha evaluat en 31.743 Tec, equivalent gairebé a l'1,5% del consum brut.

Esta última aportación es inferior a la estimada de energías renovables, residuos forestales y energía solar, que en 1.988 se ha evaluado en 31.743 Tec, equivalente a casi el 1,5% del consumo bruto.

A la figura 2 es representa la distribució del consum brut corresponent al balanç energètic segons les diverses fonts.

En la figura 2 se representa la distribución del consumo bruto correspondiente al balance energético, según las distintas fuentes.

El quadre següent mostra la participació en el consum final dels diferents sectors energètics que el conformen, així com la variació d'aquests respecte a l'any 1.987.

El cuadro siguiente muestra la participación en el consumo final de los distintos sectores energéticos que lo conforman, así como la variación de estos respecto a 1.987.

CONSUM FINAL D'ENERGIA (Tec)

	Carbons	G.L.P.	Pp lleugers	Pp pesats
1988	53979	106552	801395	22299
Particip.(%)	4,3	8,6	64,3	1,8
Δ(%) 1988/7	29,4	2,5	5,0	-32,8
	Electricitat	Gas manufact.	Total	
1988	236987	24432	1245644	
Particip.(%)	19,0	2,0	100,0	
Δ(%) 1988/7	7,7	2,8	5,1	

Del quadre anterior s'ha de destacar que si bé el creixement global ha estat del 5%, s'ha moderat en dos punts respecte a l'experimentat l'any anterior. Els sectors que han experimentat un major increment han estat, tal com succeí l'any passat, els del carbó i elèctric, mentre que el dels productes petrolífers lleugers, tot i pujant un 5%, ha moderat el seu creixement en tres punts, degut principalment a que els combustibles d'aviació subministrats a Balears, que suposen pràcticament la meitat d'aquest consum, han tengut un descens de quasi el 4% en les seves vendes. Sigui com sigui el consum de productes petrolífers lleugers suposa pràcticament el 65% del consum energètic final, degut a l'enorme pes que en aquest té el de benzines d'automoció, més del 40%.

De dicho cuadro cabe destacar, que si bien el crecimiento global ha sido del 5%, se ha moderado en dos puntos respecto al experimentado el año anterior. Los sectores que han experimentado un mayor incremento han sido, al igual que el año anterior, los del carbón y eléctrico, mientras que el de los productos petrolíferos ligeros, aunque aumentando un 5%, ha moderado su crecimiento en tres puntos, debido principalmente a que los combustibles de aviación suministrados en las Baleares, que suponen prácticamente la mitad de este consumo, han experimentado un descenso de casi el 4% en sus ventas. De cualquier forma el consumo de productos petrolíferos ligeros, supone prácticamente el 65% del consumo energético final, debido al enorme peso que en él tiene el de gasolinas de automoción, que supone más del 40%.

DISTRIBUCIO DEL CONSUM BRUT D'ENERGIA ANY 1988

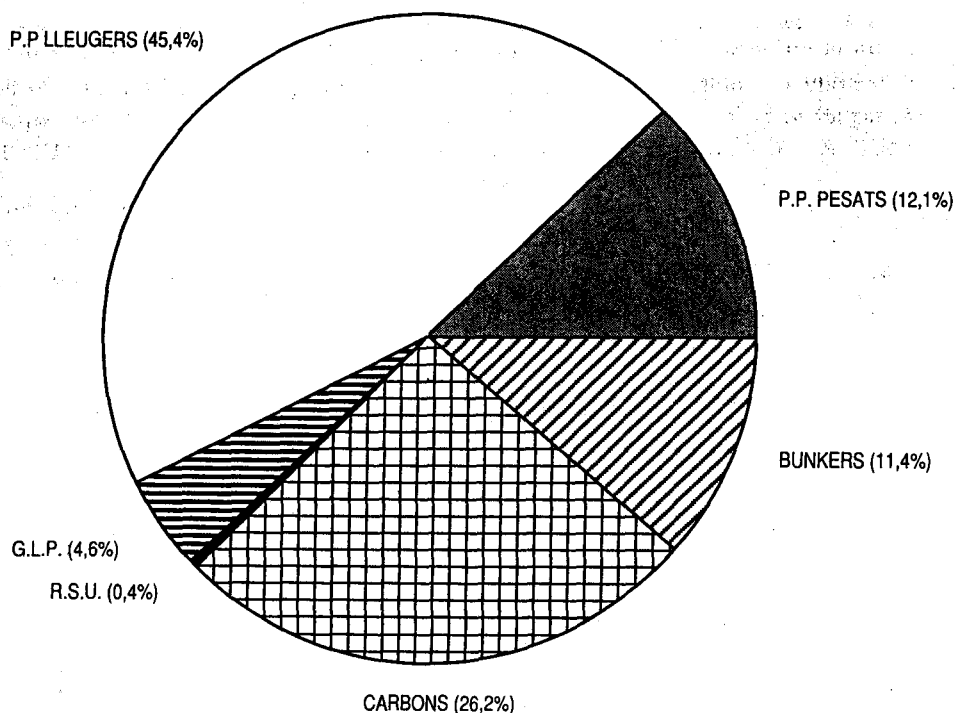
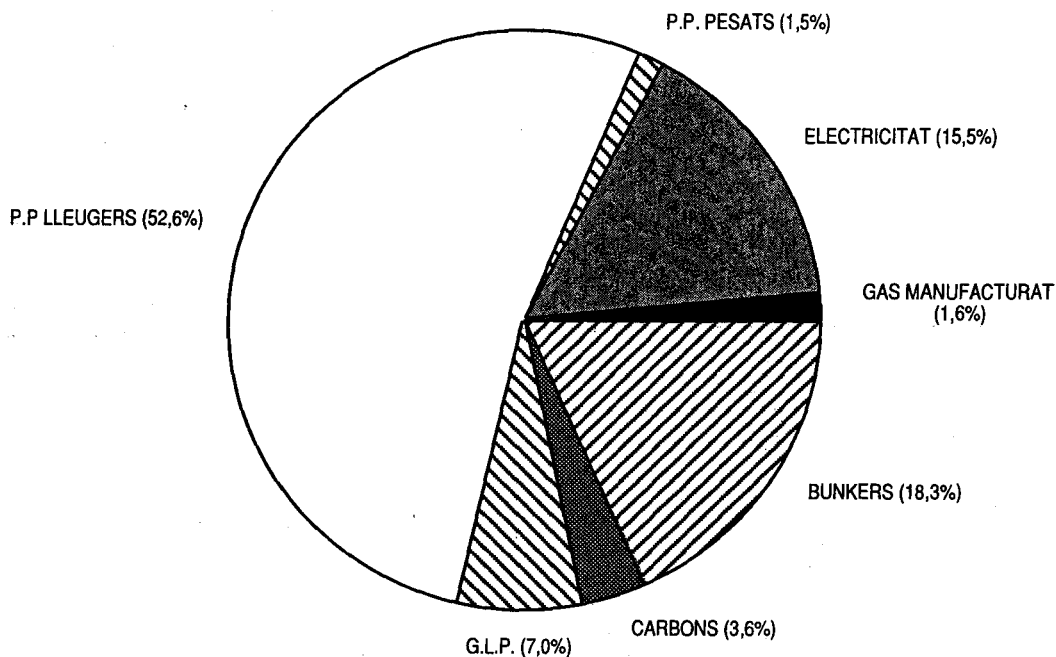

FIGURA 2

A la figura 3 es mostra la distribució, pel que fa a fonts energètiques, del consum final d'energia, mentre que la figura 4 presenta la distribució insular d'aquest mateix consum, on s'ha de destacar la disminució de la participació d'Eivissa-Formentera en més de 4 punts, mentre que la de Mallorca i Menorca ha augmentat en 2 punts cadascuna.

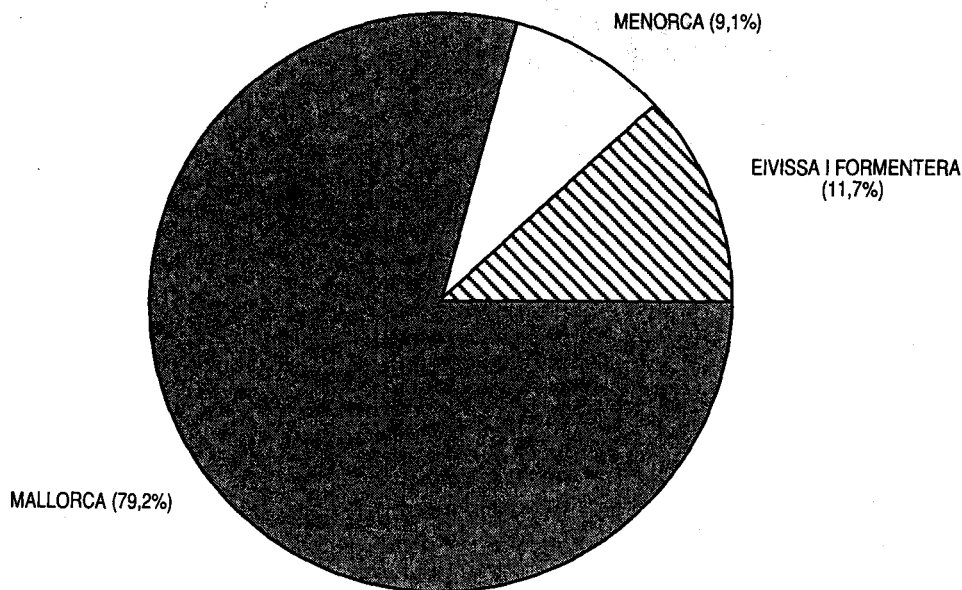
En la figura 3 se muestra la distribución, según las fuentes energéticas, del consumo final de energía, mientras que la figura 4 presenta la distribución insular de este consumo, de la que hay que destacar la disminución de la participación de Ibiza-Formentera en más de 4 puntos, mientras que las de Mallorca y Menorca han aumentado en 2 puntos cada una.

**DISTRIBUCIO DEL CONSUM FINAL D'ENERGIA
ANY 1988**

FIGURA 3

**CONSUM FINAL D'ENERGIA 1988
DISTRIBUCIO INSULAR**

FIGURA 4

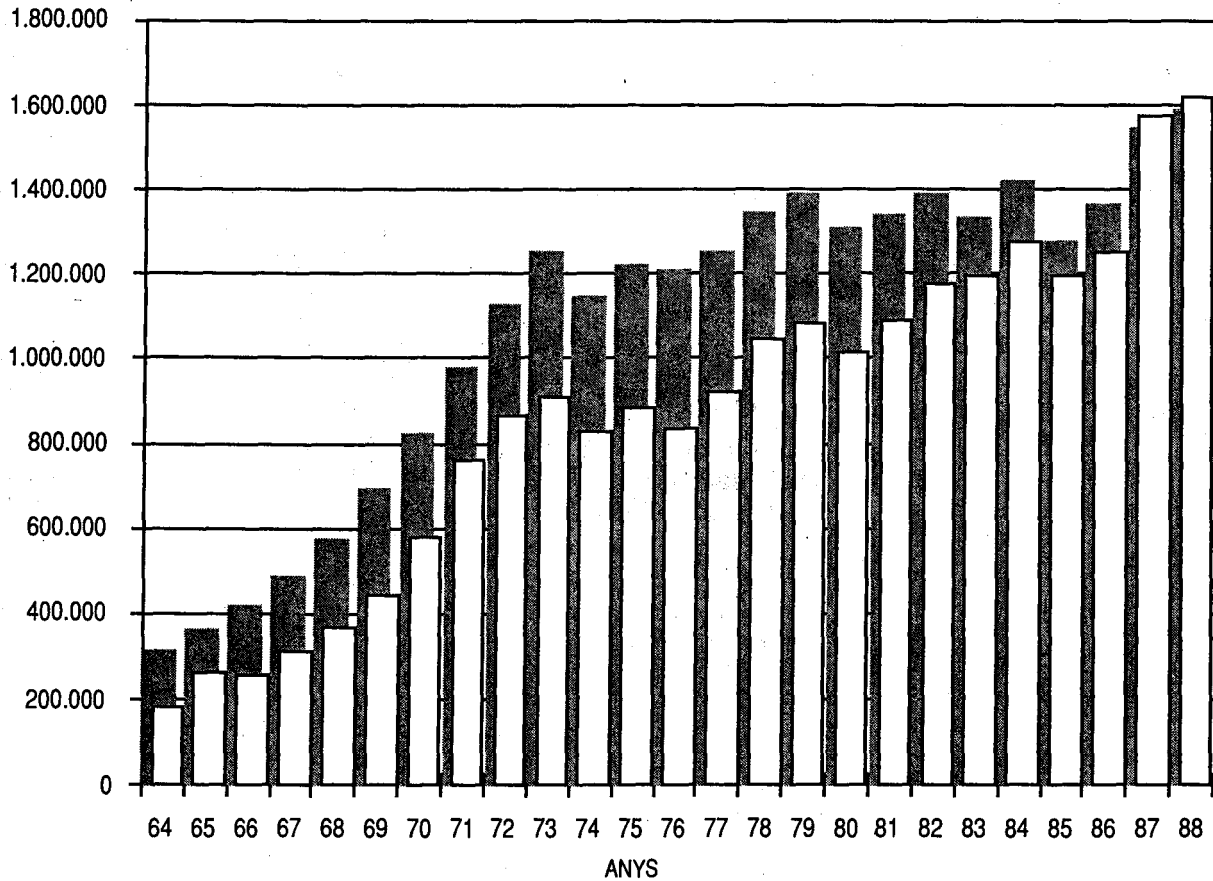
D'altra banda s'ha d'assenyalar que, lògicament, es manté l'estreta relació entre el moviment de passatgers als aeroports de Balears i el consum energètic, tal com es mostra a la figura 5. També la dependència del consum energètic del sector turístic es posa de manifest en el fet que mentre la facturació elèctrica ha experimentat un increment global inferior al 7,5% a l'illa de Mallorca, la que correspon als Municipis de les badies del Nord i als de la costa de Llevant d'aquesta illa ha tengut un increment superior al 12%.

Por otra parte hay que señalar que, lògicament, se mantiene la estrecha relación entre el movimiento de pasajeros en los aeropuertos de Baleares y el consumo energético tal como se muestra en la figura 5. También la dependencia del consumo energético respecto del sector turístico se pone de manifiesto en el hecho de que mientras la facturación eléctrica ha experimentado un incremento inferior al 7,5% en la isla de Mallorca, la correspondiente a los Municipios de las bahías del Norte y a los de las costas de Levante de esta isla, ha tenido un incremento superior al 12%.

CONSUM D'ENERGIA V.S. PASSATGERS AERIS
ANY 1988

TEC I
 PASSATGERS / 10

■ CONSUM   □ PASSATGERS

FIGURA 5

1. EL CONSUM DE CARBO

El consum de carbó a 1.988 ha pujat significativament en relació al de l'any anterior, concretament un 8,39%, amb el que la seva participació en el consum brut global, malgrat l'increment d'aquest, ha augmentat lleugerament, situant-se per damunt del 29%.

A 1.988 només hi hagué en operació a Mallorca una explotació minera de lignit, ja que al llarg de 1.987 tancaren les altres tres, amb la qual cosa la producció local d'aquest combustible es reduí en més d'un 75%. Lògicament el seu consum en centrals tèrmiques també ha minvat, tot i que no en proporció tan elevada degut al consum procedent d'estocs.

Pel que fa a les hules d'importació, les entrades han augmentat quasi un 10%, mentre que el consum ho ha fet un poc més del 11%, degut principalment a un nou increment, del 30,7%, hagut en el consum de fàbriques de ciment.

2. EL CONSUM DE GAS

2.1. Gasos líquats de petroli (G.L.P.)

El consum d'aquest tipus de gasos, que durant els darrers anys anava mantenint un increment lleuger però sostingut, ha experimentat aquest Barrer any un augment més acusat en el seu consum, quasi del 10%. Aquest fet es deu en gran part a la posada en servei de la planta d'aire propanat de GESA, que ha consumit més del 5% del total d'aquest combustible.

El consum final per illes d'aquest combustible es distribueix de manera pràcticament anàloga aa'any anterior, tal com es mostra a la figura 6.

2.2. Gas canalitzat

A l'anterior edició d'aquestes Estadístiques es comentava l'estabilització del consum d'aquest combustible com a conseqüència de la saturació de la fàbrica de gas de Son Molines; a 1.988 entrà en servei una planta d'aire propanat (AP) propietat de GESA, la qual a més de donar gas canalitzat (aire propanat) a una nova xarxa de distribució, subministra matèria prima per a la recarburació a la planta de producció de gas ciutat.

1. EL CONSUMO DE CARBON

El consumo de carbón en 1.988 ha aumentado significativamente en relación al del año anterior, concretamente un 8,39%, con lo que su participación en el consumo bruto global, aún con el incremento de éste, ha aumentado levemente, situándose por encima del 29%.

Durante 1.988 sólo estuvo en operación una explotación minera de lignito en Mallorca, ya que a lo largo de 1.987 cerraron las otras tres, con lo que la producción local de este combustible se redujo en más de un 75%. Por lo que lógicamente, su consumo en la central térmica de Alcudia también ha disminuido, si bien no en proporción tan elevada debido al consumo procedente de estocs.

En lo que respecta a las hullas de importación, las entradas han aumentado casi un 10%, mientras que el consumo lo ha hecho en algo más del 11%, debido principalmente a un nuevo incremento, del 30,7%, habido en el consumo en fábricas de cemento.

2. EI CONSUMO DE GAS

2.1. Gases licuados de petróleo (G.L.P.)

El consumo de este tipo de gases, que venía manteniendo en los últimos años un incremento ligero pero sostenido, ha experimentado este último año un aumento más acusado en su consumo, casi del 10%. Este hecho se debe en gran parte a la entrada en servicio de la planta de aire propanado de GESA, que ha consumido más del 5% del total de este combustible.

El consumo final por islas de este combustible se distribuye de forma pràcticament anàloga al año anterior, tal como se muestra en la figura 6.

2.2. Gas Canalizado

En la anterior edición de estas Estadísticas se comentaba la estabilización del consumo de este combustible, como consecuencia de la saturación de la fàbrica de gas de Son Molines; en 1.988 entró en servicio una planta de aire propanado (AP) propiedad de GESA, la cual además de proporcionar gas canalizado (aire propanado) a una nueva red de distribución, suministra matèria prima para la recarburació a la planta de producció de gas ciudad.

CONSUM DE G.L.P. 1988 DISTRIBUCIO INSULAR

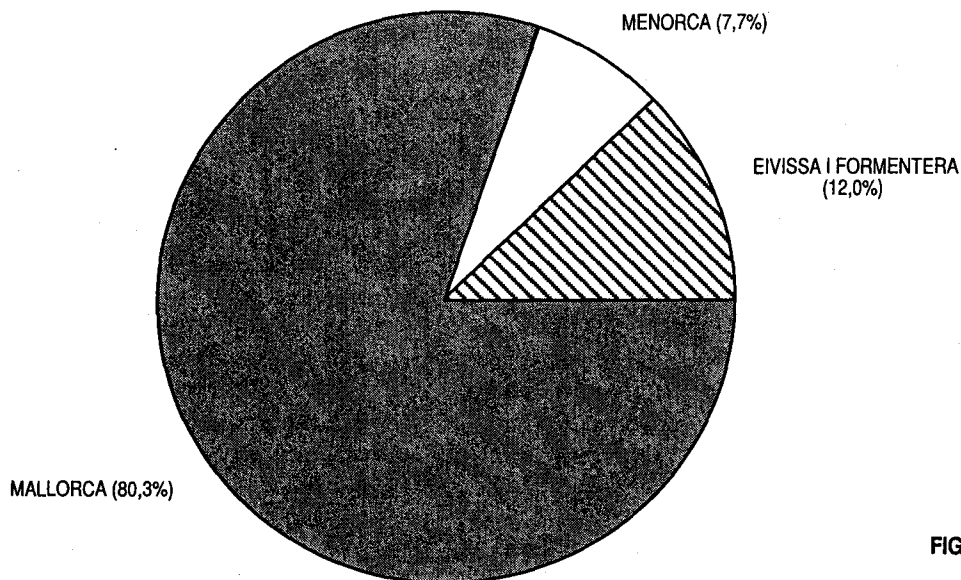

FIGURA 6

Així la posada en servei d'aquesta planta d'AP ha permès l'augment del subministrament de gas canalitzat en quasi un 10%, desglossat en un augment del 4,5% en el subministrament de gas ciutat i la resta en subministrament directe mitjançant una nova xarxa de distribució, que per primera vegada en aquesta darrera època ha traspasat els límits del Terme Municipal de Palma.

3. EL CONSUM DE PRODUCTES PETROLIFERS

En aquest apartat s'inclouen els subministraments de matèries primeres a la fàbrica de gas ciutat, així com els de combustibles a les centrals tèrmiques. L'aportació d'aquests productes al consum energètic brut ha suposat un 64,8% del total, la qual cosa suposa una disminució de dos punts respecte a la seva aportació de l'any passat, situant-se al mateix nivell que a 1.986.

3.1. Productes lleugers

Les vendes d'aquests productes han experimentat un lleuger augment en relació a l'any anterior, un 1,3%, essent les variacions per productes les reflexades al següent quadre:

Así pues la entrada en servicio de esta planta de A.P. ha posibilitado el aumento de suministro de gas canalizado en casi un 10%, desglosado en un aumento del 4,5% en el suministro de gas ciudad y el resto en suministro directo de aire propanado a través de una nueva red de distribución, que por primera vez en esta última época, ha traspasado los límites del Término Municipal de Palma.

3. EL CONSUMO DE PRODUCTOS PETROLIFEROS

En este apartado se incluyen los suministros de materias primas a la fábrica de gas ciudad, así como los de combustibles a las centrales térmicas. La aportación de estos productos al consumo energético bruto ha representado el 64,8% del total, lo que supone una disminución de dos puntos respecto a su aportación en el año anterior, situándose en el mismo nivel que en 1986.

3.1 .Productos ligeros

Las ventas de estos productos han experimentado un ligero aumento respecto al año anterior, un 1,3%, siendo las variaciones por productos las reflejadas en el siguiente cuadro:

Producte	Consum (Tec)	$\Delta(\%)1987/1988$
Naftes	21376	-21,66
Gas. automòbil	338829	8,15
Gas. aviació	434686	-3,93
Gas-oil A	188209	28,10
Gas-oil B	53370	-38,56
Gas-oil C	71510	7,20
Altres productes	448	-9,86

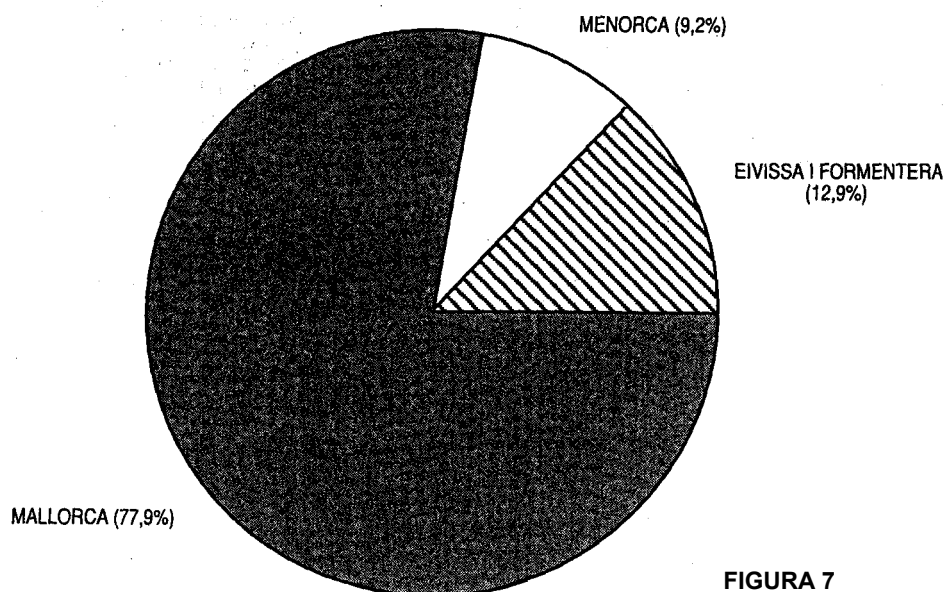
Descomptant les vendes a avions estrangers, l'increment de les d'aquests productes ha estat, globalment, del 4%, on l'incrèment hagut en els productes consumits a automoció, (quasi el 10% en benzines i gairebé el 30% en gas-oil) s'ha vist compensat amb les disminucions a les vendes de naftes per la fàbrica de gas i en les de gas-oil per usos agrícola pesquer.

La distribució de vendes per files d'aquests productes presenta un aspecte anàleg a la de 1.987, tal com es mostra a la figura 7, havent-se observat un lleuger increment de la participació de Menorca en perjudici de les de Mallorca i EivissaFormentera.

Descontando el suministro a aviones extranjeros, el incremento de ventas de estos productos ha sido, globalmente, del 4%, donde el incremento habido en los productos consumidos en automoción, casi el 10% en gasolinas y prácticamente el 30% en gasóleo, se ha visto compensado con las disminuciones en las ventas de naftas para la fábrica de gas y en las de gasóleo para usos agrícola y pesquero.

La distribución de ventas por islas de estos productos presenta un aspecto análogo a la de 1.987, tal como se muestra en la figura 7, habiéndose observado un ligero incremento de la participación de Menorca en detrimento de las de Malloca e Ibiza-Formentera.

**CONSUM DE P. PETROLIFERS LLEUGERS 1988
DISTRIBUCIO INSULAR**

FIGURA 7

3.2. Productes pesats

El consum d'aquests productes ha tornat a tenir un increment aquest any quasi del 1'2% com a conseqüència del seu major consum a centrals tèrmiques (+5,60%) i malgrat el descens de altres usos (-32,8%). Cal destacar el fet que el consum en centrals tèrmiques suposa més del 90% del total i que l'increment en aquest sector ha estat suportat per un major ús de fuel-oil de baix contingut en sofre (+285'33%).

3.2. Productos pesados

El consumo de estos productos ha vuelto a experimentar en este año un incremento, casi del 1'2%, como consecuencia de su mayor consumo en centrales térmicas (+5,60%) a pesar de la disminución de otros usos (-32,8%). Destacándose los hechos de que el consumo en centrales térmicas supone más del 90% del total y de que el incremento en este sector ha sido soportado por un mayor uso de fuel de bajo contenido en azufre (+285,33%).

CONSUM DE P. PETROLIFERS PESATS 1988 DISTRIBUCIO INSULAR

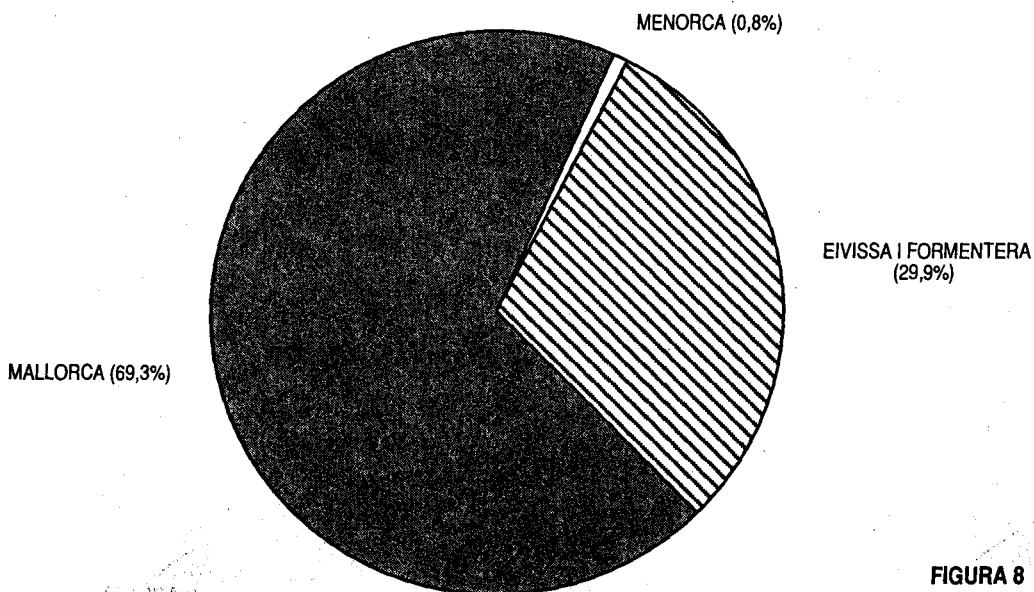

FIGURA 8

Pel que fa a la distribució insular de les vendes d'aquests productes, com mostra la figura 8 és quasi igual a la de 1.987, on la participació de Menorca es inferior a 11 %, en no operar a l'illa cap central tèrmica, mentre es veu com la d'Eivissa-Formentera ha minvat dos punts que han estat inclosos en la de Mallorca.

En lo que respecta a la distribució insular de las ventas de estos productos y como muestra la figura 8 es casi análoga a la de 1.987, donde la participación de Menorca es menor del 1%, al no operar en esta isla ninguna central térmica, mientras se observa que la de Ibiza-Formentera ha disminuido en dos puntos, que han sido englobados en la de Mallorca.

4. PRODUCCIO I CONSUM D'ELECTRICITAT

Com ja és habitual la producció d'electricitat continua el seu creixement ininterromput. Aquest any ha estat del 7,60%, un poc inferior al 9,6% de 1.987, però superior al 6,5% de 1.986. A la Taula 15 es reflexen els augments de consum per sectors, situant-se per damunt de l'increment mitjà, (entre el 10 i el 12%), els corresponents a indústria, comerç i serveis i enllumenat públic, mentre que per baix de la mitjana (menys del 4%) es situen els corresponents a transport, administració, usos domèstics i sector primari.

Pel que fa a la distribució insular d'aquest increment, que es mostra a la figura 9, s'ha de destacar el fet que la tònica - és la mateixa que l'observada l'any anterior, és a dir, lleugerament per baix de la mitjana el corresponent a Mallorca, entorn a la mitjana el d'Eivissa-Formentera, i clarament per damunt el que correspon a Menorca.

4. PRODUCCION Y CONSUMO DE ELECTRICIDAD

Como ya viene siendo habitual, la producción de electricidad sigue su incremento ininterrompido, que en este año ha sido del 7,60%, algo inferior al 9,6% de 1987, pero superior al 6,5% de 1986. En la tabla 15 se reflejan los aumentos de consumo por sectores, situándose por encima del incremento medio, (entre el 10 y el 12%), los correspondientes a industria, comercio y servicios y alumbrado público, mientras que por debajo de la media (menos del 4%) se sitúan los correspondientes a transporte, administración, usos domésticos y sector primario.

En lo que respecta a la distribución insular de este incremento, que se muestra en la figura 9, hay que destacar el hecho de que la tónica es la misma que la observada el año anterior, es decir, ligeramente por debajo del global el correspondiente a Mallorca, sobre la media el de Ibiza-Formentera y claramente por encima de este valor el que corresponde a Menorca.

CONSUM D'ELECTRICITAT 1988
DISTRIBUCIO INSULAR

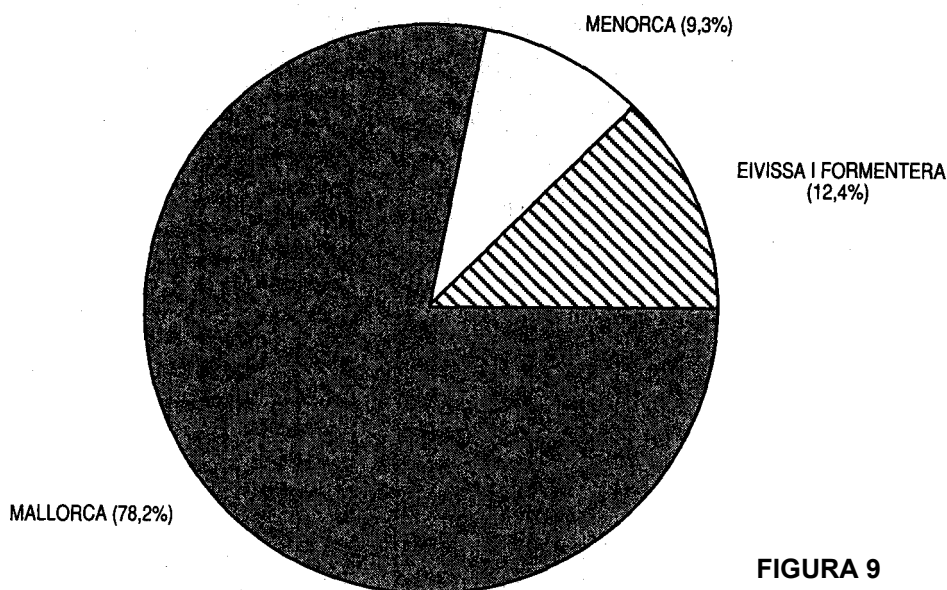
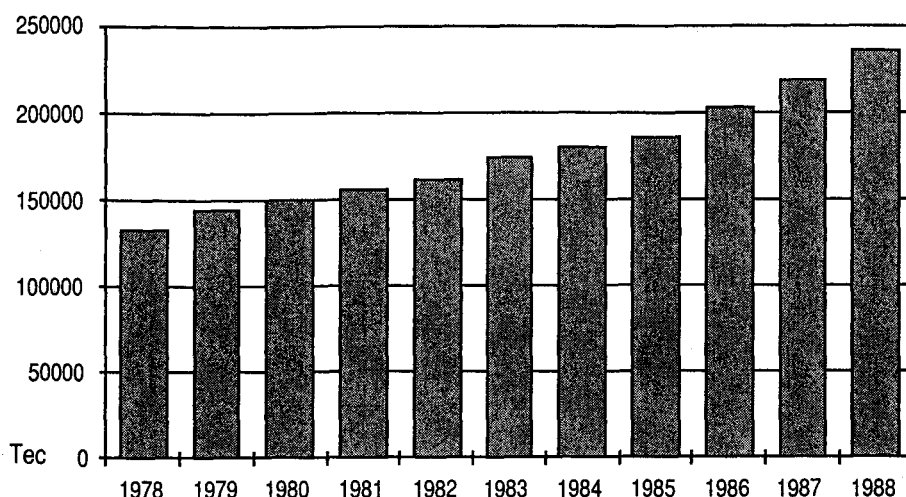

FIGURA 9

CONSUM FINAL D'ELECTRICITAT EVOLUCIO ANUAL

FIGURA 10

Un altre fet a destacar, i que es mostra a la Taula 16, és que els consums haguts en el segon semestre, que inclou la temporada turística, és de l'ordre d'un 30% superior al del primer. Aquesta circumstància es desglossa a nivell insular de la següent manera: Mallorca (+25,5%), Menorca (+30,4%), i Eivissa-Formentera (+69,2%), la qual cosa ve a reflexar l'enorme importància del sector turístic a les Pitiüses.

5. ENERGIES RENOVABLES

Pel que fa a l'energia solar hem d'assenyalar que la instal·lació de plafons solars per a la producció d'aigua calenta es manté a un nivell estacionari durant els darrers quatre anys, situat en la instal·lació anual d'un poc més de 3000 m². D'altra banda la instal·lació de plaques fotovoltaïques ha experimentat un descens de prop del 40%, la qual cosa ve a confirmar les oscil·lacions d'aquest mercat.

La aprofitament total de les instal·lacions d'energia solar existents a Balears suposaria de l'ordre d'un 1,5% del consum energètic final.

En productes forestals, i segons dades del Servei de Conservació de la Naturaleza de la C.A.I.B., s'ha tengut un increment en l'aprofitament d'aquests recursos de quasi un 13%. La distribució insular d'aquest aprofitament es reparteix de la següent manera: Mallorca 89,6%, Menorca 6,9%, Eivissa-Formentera 3,5%.

L'aprofitament d'aquests recursos, prenent només les dades subministrades pel SECONA, suposa més o menys l'u per cent del consum final.

Otro hecho a señalar, y que se muestra en la Tabla 16, es que los consumos habidos en el segundo semestre, que engloba la temporada turística, es del orden de un 30% superior al del primero. Esta circunstancia a nivel Insular se desglosa de la siguiente forma: Mallorca (+25,5%), Menorca (+30,4%), e Ibiza-Formentera (+69,2%), lo que viene a reflejar la enorme importancia del sector turístico en las Pitiüses.

5. ENERGIAS RENOVABLES

En lo que se refiere a energía solar hay que señalar que la instalación de paneles solares para la producción de agua caliente se viene manteniendo en los últimos cuatro años en un nivel estacionario, situado en la instalación anual de algo más de 3000 m². Por su parte la instalación de placas fotovoltaicas ha experimentado un descenso de cerca del 40%, lo que viene a corroborar las oscilaciones de este mercado.

El aprovechamiento total de las instalaciones de energía solar existentes en Baleares supondría del orden de un 1,5% del consumo energético final.

En productos forestales, y según datos del Servicio de Conservación de la Naturaleza de la C.A.I.B., se ha tenido un incremento en el aprovechamiento de estos recursos de casi un 13%. La distribución insular de este aprovechamiento es como sigue: Mallorca 89,6%, Menorca 6,9%, Ibiza-Formentera 3,5%.

El aprovechamiento de estos recursos, partiendo sólo de los datos suministrados por el SECONA, supone alrededor del 1% del consumo final.